

S. Sayısı : 49

Türkiye - Yugoslav ham afyon satışı anlaşmasına munzam protokolün tasdikına dair kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisad encümenleri mazbataları (I/505)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4199

14 - IX - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

20 - V - 1940 tarih ve 6/2189 sayılı tezkereye ektir;

Yugoslavya ile aramızda mevcut ve müddeti iki defa uzatılmış olan 31 mart 1939 tarihli afyon anlaşmasının 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren altı ay uzatılması hakkındaki Türk - Yugoslav anlaşmasına munzam protokolün tasdikına dair Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - VIII - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbbar mucibe lâiyhası

Yugoslavya ile aramızda mevcut olup hükümleri 31 kânunuevvel 1939 tarihinde nihayet bulan afyon satışı anlaşması evvelâ 31 mart 1940 ve ikinci defa olarak da 30 haziran 1940 tarihine kadar uzatılmış idi.

Bu kere Yugoslavya Ticaret heyeti ile yapılan ticarî müzakerat neticesinde mezkûr Anlaşmada bazı tadilat icrası ile, bunun 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren 6 ay temdidî hususunda mutabakat hâsıl olarak keyfiyet merbut munzam Protokolün imzası ile temin edilmiştir.

Ham afyon satışı işlerinin arızasız olarak devamını temin maksadı ile ve vaziyeti hazırca icabları derpiş edilerek imzalanan işbu munzam Protokol menfaatlerimize uygun bulunmakla tasdikı Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz olunur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. 1/505

Karar No. 9

23 - XI - 1940

Yüksek Reisliğe

Yugoslavya ile aramızda mevcut ve müddeti iki defa uzatılmış olan 31 mart 1939 tarihli afyon anlaşmasının 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren altı ay uzatılması hakkındaki Türk - Yugoslav anlaşmasına munzam protokolün tasdikına dair Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 21 - VIII - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Hariciye ve İktisad vekâletleri mümessilleri huzurile mütalea ve tedkik olundu.

Yugoslavya ile aramızda 31 kânunuevvel 1939 tarihli anlaşmanın hükümlerini bu günkü vaziyet

icablarına göre tadil eden yeni anlaşma memleketimizin menfaatine uygun görülmüştür.

Aynen kabul edilen kanun lâyihası havalesi veğhile İktisad encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Konya	İstanbul	Tokad
M. Göker	A. Ş. Esmer	N. Poroy
Bolu	Diyarbakır	Elâzığ
H. C. Çambel	Dr. İ. T. Öngören	F. A. Aykaç
Seyhan	Tekirdağ	
Naci Eldeniz	Yahya Kemal Beyatlı	

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/505

Karar No. 13

19 - XII - 1940

Yüksek Reisliğe

Yugoslavya ile aramızda mevcut olup son defa müddeti 30 haziran 1940 tarihine kadar uzatılmış bulunan ham afyon satışı anlaşmasında bazı tadiller icrasile bunun 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren altı ay müddetle temdidini hakkındaki munzam protokolün tasdikına dair Hariciye vekâleti tarafından hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 21 - VIII - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Hariciye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize havale buyurulmuş olmakla Hariciye ve Ticaret vekâletleri mümessilleri hazır buldukları halde tedkik ve mütalea olundu.

Kanun lâyihasile tasdikı talep olunan protokolün Yugoslavya ile aramızda mevcut ham afyon satışı anlaşmasında memleketimiz lehine bazı değişiklikleri ihtiva etmesi ve bu günkü vaziyet icablarına tevafuk eylemesi itibarile menfaatlerimize uygun olduğu gerek esbabı mucibede ser-

dolunan mütalealardan, gerek verilen izahattan anlaşılmiş olmakla kanun lâyihası encümenimize de aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Giresun	Rize	Bilecik
İ. Sabuncu	Fuad Sirmen	K. Gülek
Afyon	Ankara	Denizli
H. Erkan	A. Ulus	T. Berkay
Diyarbakır	Erzican	Gaziantep
V. N. Sünkitay	S. Başotaç	Nuri Pazarbaşı
İstanbul	Kars	Kastamonu
A. H. Denizmen	K. Arıklı	M. Celâl Bayar
Konya		Konya
Kâzım Okay		H. Dikmen
Niğde		Zonguldak
Dr.R. Ferid Talay		M. Bozma

HAM AFYON İHRACINA MÜTEDAİR 31 MART 1939 TARİHLİ TÜRK - YUGOSLAV ANLAŞMASINA MUNZAM PROTOKOL

Dünya afyon piyasalarındaki vaziyeti nazara delayısıyla Türk ve Yugoslav heyetleri atideki hususat hakkında mutabık kalmışlardır:

Madde — 1

Ham afyon ihracına mütedair 31 mart 1939 tarihli Türk - Yugoslav Anlaşması aşağıdaki tadilatla birlikte 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren 6 ay temdid edilecektir. Maamafih, bu müddet zarfında, mezkûr Anlaşmaya merbut olub bunun lâyenfek biz özünü teşkil eden 31 mart 1939 tarihli mektubla Anlaşmanın 9 ve 10 ncu maddelerinin son fıkraları hükümleri tadil edilecek ve hükümler sakıt bırakılacaktır. Maahaza, bu hükümlerin müstakbelde tatbiki terkedilmeyeceği gibi esasları da ihlâl edilmeyecektir.

Madde — 2

8 nci maddenin 6 - 9 fıkralarının muhtevi bulunduğu hükümler de işbu anlaşmanın meriyet müddetince tadil edilecek ve bunların yerine aşağıdaki hükümler kaim olacaktır:

a) 1 temmuz 1940 dan itibaren ve Anlaşmanın tatbik müddeti zarfında iki Millî müesseseden biri kendisine Merkez bürosu tarafından tahsis edilen mikdar veya cins afyonu teslim edemezse diğer Millî müessese bu siparişi icra edebilecek ve mezkûr mikdar ilerideki satışlarda diğer tarafta müsavi bir hisse talep etmek hakkını bahşedecek bir fazlalık addedilmeyecektir.

Bundan başka, 30 haziran 1940 tarihinde Türk Millî müessesesinde görülen fazlalık tasfiyeye tâbi tutulmayacak ve bu fazlalığın bedeli Türk Müessesesine maledilmiş olacaktır.

b) Maamafih, Merkez bürosu, Amerika piyasasının ihtiyaçlarını nazarı itibare almakla beraber iki Millî müessesenin de Birleşik Amerika Devletlerine yapılacak satış ve konsinyasyonlara her halde iştirakini temin edecektir.

c) İşbu Anlaşmanın 6 aylık meriyet müddeti içinde Yugoslav Millî müessesesinin afyon teslimatı için tesbit edilmiş olan % 25 mikdarındaki iştirak nisbeti 3 500 kilogram morfini tecavüz etmeyecektir.

Madde — 3

Anlaşmanın 5 nci maddesinin 1 nci fıkrası yerine aşağıdaki hüküm kaim olacaktır :

« Merkez bürosu alâkadar Hükümetler tarafından tayin olunan iki Türk ve bir Yugoslav azadan müteşekkil bir komite tarafından idare olunur. bu idarî komite, satış akdine ve Merkez bürosunun idaresine aid her türlü kararı derhal ittihazla salâhiyettar olub Merkez bürosunun iyi işlemesi için emrinde lüzumu kadar teknik memur bulunduracaktır.

Madde — 4

İki Millî müesseseden biri kendi afyonunun satışında yeniden takas ve deblokaj sistemini tatbik ettiği takdirde 31 mart 1939 tarihli mezkûr mektubun 1 nci maddesi kendiliğinden tatbik olunacaktır.

Madde — 5

Merkez bürosunun mahalli her iki Hükümetin kararı ile tatvil edilebilecektir.

Madde — 6

Bu protokol, iki Hükümetten biri tarafından bir ay evvel ihbar suretile feshedilmediği takdirde yeniden altı aylık bir müddet için tatbik mevkiinde kalacaktır.

Ankarada, 3 ağustos 1940 tarihinde, iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Ham afyon ihracına mütedair 31 mart 1939
tarihli Türk - Yugoslav Anlaşmasına munzam
protokolün tasdikına aid kanun lâiyhası*

MADDE 1 — Ham afyon ihracına mütedair 31 mart 1939 tarihli Türk - Yugoslav Anlaşmasına munzam protokol 1 temmuz 1940 dan itibaren meri olmak üzere kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına İcra. Ve-

killeri Heyeti memurdur.

21 - VIII - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Faykî Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
A. Çetinkayı	N. Topcoğlu	